

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 378.147:811

**МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИМ МОВАМ**

Зуєнко Н.О., кандидат педагогічних наук, доцент (znelja@gmail.com)
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

У сучасному світі до випускника вузу ставлять досить високі вимоги. Окрім володіння іноземною мовою на належному рівні, випускник повинен мати здатність і готовність брати участь у комунікаціях та самостійно вдосконалювати іншомовну мовленнєву діяльність. Дослідження відомих філософів і мовознавців (Ф. Браса, В. фон Гумбольдта, В. Лейбніца, В. Вундта, О. А. Потебні та ін.) склали основу для розвитку міжкультурної комунікації як науки, теоретичні засади якої були визначені Е. Холлом. На сучасному етапі проблеми, які виникають в процесі міжкультурного спілкування, розглядаються вітчизняними (Т. І. Грушевська, В. М. Манакін, Ф. С. Бацевич) та зарубіжними (П. Єммерт, В. Донах'ю, С. Тінг-Тулі) ученими.

Необхідність більш глибокого вивчення світу носіїв мови сьогодні є однією з актуальних проблем у викладанні іноземної мови. Інтернаціоналізація та зміни в суспільстві потребують налагодження контактів на міжнародному рівні, в межах міжкультурної комунікації. Згідно визначення Ф. С. Бацевича, «Міжкультурна комунікація – це процес спілкування (вербального і невербального) людей (груп людей), які належать до різних національних лінгвокультурних спільнот та як правило послуговуються різними ідентичними мовами, відчують лінгвокультурну «чужинність» співрозмовника, мають різну комунікативну компетенцію, яка може стати причиною комунікативних невдач або культурного шоку в спілкуванні». Метою міжкультурної комунікації є встановлення контакту з іншомовними партнерами, обмін професійно значущою інформацією і комунікативний вплив на представника іншомовного соціуму при вирішенні практичних завдань [1].

Формування соціокультурної особистості забезпечує основні пізнавальні та комунікативні потреби студентів на кожному етапі викладання та дає можливість ознайомлення з культурними цінностями народів — носіїв мови, яка вивчається. Наявність фонових знань і здатність їх адекватного застосування і буде служити ознакою сформованості міжкультурної комунікативної компетенції. Перерахуємо лише деякі навички та вміння, що становлять основу міжкультурної компетенції. До їх числа належать: позитивне ставлення до іншої культури та її носіїв; вміння правильно інтерпретувати мовну поведінку партнера; здатність ініціювати і підтримувати міжкультурний діалог; вміння бачити подібності та відмінності між мовними культурами і застосовувати їх в контексті міжкультурного спілкування; здатність ставити себе на місце співрозмовника-представника іншої культури; здатність уникати або вирішувати міжкультурні конфлікти і суперечності, відмова від забобонів і стереотипів; вміння оперувати різними вербальними і невербальними засобами для досягнення взаєморозуміння між культурами; вміння усвідомлено варіювати вибір мовних операцій в залежності від мети і ситуації спілкування, правильно використовувати стиль мови та мовні засоби [3].

У процесі формування навичок міжкультурної комунікації особливу увагу слід приділяти вивченню соціолінгвістичних та культурологічних особливостей комунікативної поведінки іншомовних партнерів, оскільки успішно здійснювати міжкультурно-професійну взаємодію здатна тільки людина, яка володіє професійно-значущими концептами культури, розуміє специфіку громадської поведінки іншомовних партнерів.

Слід зазначити, що найбільш ефективний спосіб формування міжкультурної компетентності – це перебування в країні мови якої, вивчається, занурення в її культуру, традиції, звичаї та соціокультурні норми.

Для успішного засвоєння студентами соціокультурних знань та набуття міжкультурних навичок на заняттях іноземної мови є сучасний лінгвістичний матеріал, який повинен відображати актуальні проблеми сучасного життя. Для розвитку комунікативноповедінкових умінь і навичок, необхідних для успішного міжкультурного спілкування, рекомендується використовувати навчальні тексти, що включають фонові знання соціокультурної специфіки. Важливим компонентом при вивченні іноземних мов є використання аутентичних текстів. Цілеспрямований підбір текстів, що відбивають соціокультурну та комунікативну поведінкову специфіку іншомовного соціуму, сприяє формуванню у свідомості студентів мережі образів і понять. При відборі текстового матеріалу слід спиратися на джерела, що містять найбільш значущі національно-специфічні культурні та комунікативні ознаки, релевантні для професійної взаємодії. Необхідно пам'ятати, що для ефективного міжкультурного спілкування важливий не тільки лексико-стилістичний, а й когнітивний аспект організації професійної комунікації [2].

Отже, аутентичні тексти є оптимальним засобом навчання культурі країни, мова якої вивчається. Таким чином, перевагою аутентичних текстів є те, що вони являють собою оригінальний мовний матеріал, ілюструють функціонування мови у формі, прийнятій

носіями мови. Аутентичні тексти наповнюють вивчення іноземної мови найбільш комунікативнозначимими лексичними одиницями.

Перелік посилань

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Київ: Довіра, 2007. – 205 с. – (Словники України).
 2. Зуєнко Н.О. Communicative-oriented training in the classes of foreign language. Теоретична і дидактична філологія. Серія «педагогіка». Випуск 27, 2018. С.28-34.
 3. Fabian, M. ., Dolgusheva, O. ., Rohach, L. ., Zuienko, N. ., Musiichuk, S. ., & Kurta, M. . (2021). Theoretical and applied principles of formation of competencies of foreign language teachers . Laplage in Journal, 7(3C), p.487-493. <https://doi.org/10.24115/S2446-6220202173C1649p.487-493>.
-